

Mistä on kyse?

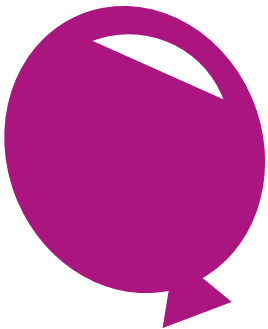
Ilokaasu eli dityppioksidi on typen happiyhdiste.

Ilokaasulla on happeen sekoitettuna lääkekäyttöä kivun lievityksessä esim. synnytyksissä ja hammaslääkärissä. Ilokaasua käytetään myös esimerkiksi kerman vaahdottamisessa sekä autourheilussa moottorin tehon lisäämiseen.

Ilokaasu hankitaan joko tilaamalla verkkokaupoista, anonyymeilta somekanavilta tai tuttujen kautta.

Päihdekäyttöön myyminen on kiellettyä, mutta tätä asiaa ei verkkokaupoissa varmisteta.

Miten ilokaasua käytetään päihteenä?

Päihdekäytössä ilokaasua käytetään hengittämällä sitä ilmapalloista, suoraan kaasupatruunoista tai sifonista.

Käyttö tapahtuu usein ryhmissä, joissa nuoret hengittävät ilokaasua yhdessä esimerkiksi bileissä tai muissa sosiaalisissa tilanteissa.

Ilokaasu myydään patruunoina, joista pieni sisältää noin 8 grammaa ilokaasua ja iso jopa 675 grammaa. Yhden käyttökerran aikana käytetään tyypillisesti 5 – 10 pientä patruunaa.

Päihdekäytössä hengitettynä se aiheuttaa nopeasti ohimenevän euforisen päihtymyksen tunteen n. 1 – 2 minuutiksi. Koska vaikutukset ovat lyhytaikaisia, käyttäjät saattavat toistaa hengittämistä useita kertoja lyhyessä ajassa saavuttaakseen halutun vaikutuksen uudelleen.

Ketkä käyttävät ilokaasua?

Ilokaasua käyttävät usein nuoret koululaiset ja opiskelijat, erityisesti juhlatilanteissa ja sosiaalisissa kokoontumisissa.

Nuoret, jotka kokeilevat eri päihteitä, saattavat käyttää ilokaasua sen nopeiden ja lyhytaikaisten vaikutusten vuoksi. Jotkut päihteitä käyttävät ihmiset saattavat käyttää ilokaasua osana laajempaa päihdekäyttöä, usein yhdessä muiden aineiden kanssa.

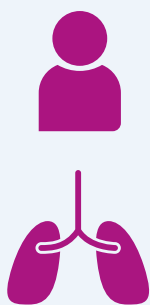
Ilokaasun käyttö vaihtelee alueellisesti välillä yleistyen ja jälleen vähentyen.

Mitä haittoja ja riskejä ilokaasun käytössä on?

Akuutit riskit

- pahoinvointi
- huimaus
- paleltumat, koska kaasu tulee ulos hyvin kylmänä
- päänsärky
- hapen puute
- tajuttomuus
- hengityksen, verenkierron ja suojaavien refleksien heikkeneminen

Pitkäkestoisen käytön riskit

- vaikutukset luuytimeen, B12-vitamiinin toimintahäiriö → hermostovauriot → raajojen pistely, tunnottomuus, kävelyn epävarmuus, muistihäiriöt, lihasheikkous
- anemia
- hedelmällisyyden lasku ja sikiövauriot
- kasvainten muodostumisen edistyminen
- kroonisten sairauksien aktivoituminen

Haitat liikenteessä: Liikenneonnettomuudet. Tutkimus vahvisti, että ilokaasun vaikutuksen alaisena ei ole ajokykyinen ja vähäisempi vaikutus psykomotoriikkaan on mitattavissa ainakin 45 minuuttia akuutin päihtymistilan jälkeen.

Mitä nuorille on lisäksi hyvä kertoa ilokaasun käytöstä?

Käyttöä on tauotettava, jotta hapensaanti ei lopu. Jos ilokaasua käyttänyt ihminen menee tajuttomaksi, varmista, että kaasun hengittäminen loppuu ja ilokaasua käyttänyt ei vahingoita itseään esim. kaatuessaan. Käänä tajuttomaksi mennyt henkilö kylkiasentoon ja soita 112. Tajunnan menetykseen voi liittyä tukehtumisvaara, kun ilokaasun syrjäyttää hapen. Hapen syrjäytyminen voi taas aiheuttaa sydänpysähdyksen.

Elintarvikekäyttöön tarkoitettua ilokaasusta ja sen säilytysastioista on mahdollista saada epäpuhtauksia keuhkoihinsa. Kaasun voi suodattaa esim. kankaan läpi ennen hengittämistä.

